

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (the loanable fund theory)

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้นี้มีพื้นฐานคล้ายกับทฤษฎีของสำนักคลาสสิก แต่ได้มีการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออมแต่เป็นการใช้จ่ายสำหรับการให้กู้ ไม่ว่าแหล่งเงินกู้นั้นจะมาจากไหนและกู้ไปเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินให้กู้ (supply of loanable fund) กับอุปสงค์ของเงินขอกู้ (demand for loanable fund) (Culberson อ้างถึงใน วรรณศ อุปปาทิก, 2544, หน้า 96-98)

อุปทานของเงินให้กู้มีแหล่งที่มาสองแหล่งด้วยกัน ได้แก่ เงินออม (Savings-- S_a) และการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน Money Supply (ΔM) อันได้แก่ การขยายสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ที่เข้าไปสู่ตลาดสินเชื่อ ดังนั้น การวิเคราะห์ของทฤษฎีนี้จึงเป็นลักษณะของ “Flow Concept”

ส่วนในด้านอุปสงค์ของเงินขอกู้ที่สำคัญอันได้แก่ การลงทุน (Investment--I) และการถือเงินไว้ในมือ (Hoarding--H) การถือเงินชนิดนี้อาจจะมีค่าเป็นลบ ซึ่งเรียกว่า “Dishoarding” อันเกิดจากประชาชนลดสัดส่วนของการถือเงินที่เป็นเงินตรา อันมีผลทำให้เงินทุนเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น ดังนั้น ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้จึงแสดงได้ดังสมการต่อไปนี้

$$S_a + \Delta M = H + I \quad \dots(1)$$

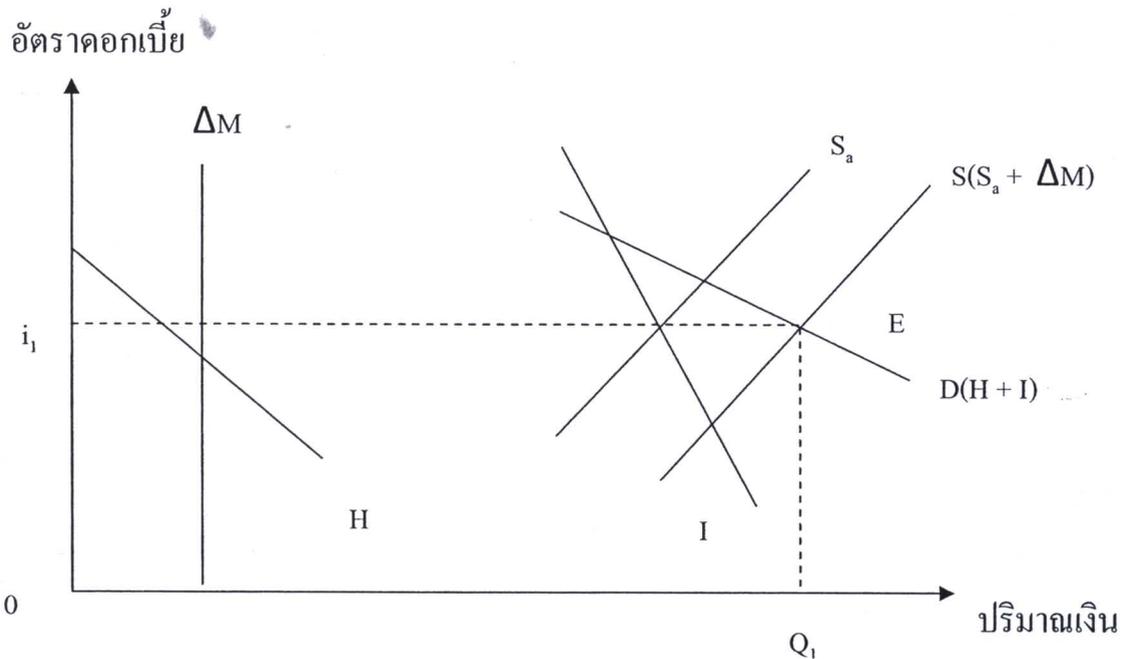
โดยกำหนดให้

S_a คือ เงินออม

ΔM คือ ปริมาณเงินที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยการขยายสินเชื่อ
หรือลดสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในตลาดสินเชื่อ

H คือ จำนวนเงินที่ถือไว้เฉย ๆ ในมือและยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์

I คือ เงินทุนที่ต้องการเพื่อการลงทุน

ภาพ 2 อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ

ที่มา. จาก เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร (พิมพ์ครั้งที่ 6, หน้า 97), โดย วเรศ
อุปปาติก, 2544, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จากภาพ 2 เส้น H ทอดลงจากซ้ายไปขวา แสดงถึงการถือเงินสดอยู่ในมือซึ่งมีค่าเสียโอกาสในตัวของมัน ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นถึงระดับหนึ่ง ค่าของ H จะติดลบซึ่งเรียกว่า "Dishoarding" เส้น I แสดงถึงความต้องการเงินทุนเพื่อการลงทุนในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยสูงปริมาณความต้องการเงินจะน้อย และอัตราดอกเบี้ยต่ำลงปริมาณความต้องการเงินทุนจะเพิ่มขึ้น ดังนั้นเส้น I จึงเป็นเส้นที่ทอดลงจากซ้ายไปขวา ดังนั้นเส้นอุปสงค์

ของเงินกู้รวม (total demand for loanable fund--D) จึงเป็นเส้นทอดลงจากซ้ายไปขวา เช่นเดียวกัน

ส่วนเส้น ΔM จะมีความชันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับ “money supply function” กับนโยบายการเงินของระบบเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ซึ่งนโยบายการเงินและอุปทานของเงินตอบสนองอัตราดอกเบี้ยในเชิงบวก เส้น ΔM จะทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา แต่ถ้าเป็นกรณีอื่นแล้ว อัตราดอกเบี้ยจะไม่มีผลต่อเส้น ΔM ดังที่แสดงในภาพ ส่วนเส้นเงินออม S_s มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในเชิงบวก ดังนั้น S_s จึงทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา อันมีผลทำให้เส้นอุปทานของเงินให้กู้ทั้งหมด (total of loanable fund-S) เป็นเส้นทอดขึ้นจากซ้ายไปขวาด้วย ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยจุดตัดของเส้น S และ D ดังในรูป อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพคือ O_i และปริมาณเงินกู้ดุลยภาพคือ OQ_1

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ดังที่อธิบายมาแล้วข้างต้นยังมีใช้ทฤษฎีการอธิบายระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม เพียงแต่เป็นทฤษฎีที่อธิบายส่วนของตลาดสินเชื่อเท่านั้น ดังนั้น เพื่อที่จะทำให้ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้มีความเป็นจริง (realistic) จึงจำเป็นต้องขยายความอุปสงค์ของเงินกู้ซึ่งส่วนใหญ่มีใช้เพื่อการลงทุนเท่านั้นแต่ยังเพื่อการบริโภคและการกู้ยืมของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกู้ยืมของรัฐบาลมีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยมีใช้น้อย การกู้ยืมเพื่อการลงทุนของธุรกิจส่วนหนึ่งเป็นการกู้ยืมเพื่อสร้างที่พักอาศัยด้วยการจำนอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ในด้านอุปสงค์ของเงินให้กู้นั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการกู้ของรัฐบาล (B_g) ของผู้บริโภค (B_c) ของธุรกิจ (B_b) เพื่อที่พักอาศัย (B_h) และเพื่อการเก็งกำไร (B_s) ดังนั้น จึงทำให้สมการทฤษฎีเงินให้กู้ปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้ดังนี้

$$S_s + \Delta M = H + I + B_g + B_c + B_b + B_h + B_s \quad \dots(2)$$

จากสมการ (2) ข้างต้นนี้ทำให้อุปสงค์ของเงินทุนครอบคลุมไปทั่วภาคเศรษฐกิจทุกภาคอันทำให้ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้มีความถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น

ทฤษฎีการให้กู้เพื่อการพาณิชย์ (the commercial loan theory)

Smith (as cited in Lockett, 1980, p. 144) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการให้กู้เพื่อการพาณิชย์ได้ปรากฏในหนังสือ The Wealth of Nations ของ Adam Smith ซึ่งเน้นว่าการให้กู้ของธนาคารพาณิชย์ควรให้กู้ในระยะสั้น และการให้กู้ยืมนั้นมีคุณสมบัติที่จะชำระหนี้ในตัวเอง (self-liquidation) การให้กู้ยืมในระยะสั้นนี้ หมายถึง การให้กู้ยืมที่มีการชำระหนี้คืนไม่เกินหนึ่งปี เป็นการให้กู้เพื่อตอบสนองความต้องการตามฤดูกาลของธุรกิจ ทฤษฎีนี้ไม่สนับสนุนการให้กู้ยืมระยะยาว เช่น การให้กู้เพื่อซื้อที่ดิน สร้างโรงงาน และซื้อเครื่องจักร เพราะการให้กู้เหล่านี้ทำให้ธนาคารขาดสภาพคล่อง นอกจากนี้การให้กู้ระยะสั้นนั้นก็ยังมีความเสี่ยงที่จะต้องให้กู้เพื่อการค้ำของสินค้าที่จับต้องได้ (tangible goods) ยิ่งไปกว่านั้นการให้กู้เพื่อเก็งกำไรในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นการไม่ควร เพราะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้กับธนาคาร จุดมุ่งหมายที่สำคัญของทฤษฎีการให้กู้เพื่อการพาณิชย์นั้นก็เพื่อที่จะให้ระบบธนาคารมีเสถียรภาพ

ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงการถือครองของสินทรัพย์ (the shiftability theory)

ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงการถือครองของสินทรัพย์เน้นว่าสภาพคล่องของธนาคารขึ้นอยู่กับความสามารถที่จำแนกแจกจ่ายสินทรัพย์ของตนให้แก่ใครคนหนึ่งในราคาที่คาดคะเนได้ (Emmanuel อ้างถึงใน วรศ อุปาดิก, 2544, หน้า 122-123) แนวคิดนี้เป็นที่ยอมรับว่าสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ประกอบด้วยการลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้นให้มีจำนวนเพียงพอ ในกรณีที่ผู้ฝากเงินต้องการถอนเงินออกไปเป็นจำนวนมาก ธนาคารพาณิชย์ก็สามารถที่จะนำหลักทรัพย์ระยะสั้นเหล่านั้นออกจำหน่ายเป็นเงินสดเพื่อสนองตอบต่อการถอนเงินได้เป็นอย่างดี

ทฤษฎีแห่งการคาดคะเนในรายได้ล่วงหน้า (anticipated income theory)

Emmanuel (อ้างถึงใน วรศ อุปาดิก, 2544, หน้า 123-124) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีแห่งการคาดคะเนในรายได้ล่วงหน้าสนใจในปัญหาการให้กู้เช่นเดียวกับทฤษฎีการให้กู้ยืมเพื่อการพาณิชย์ แต่มีข้อสรุปที่แตกต่างกัน โดยสนับสนุนธนาคารให้กู้ในระยะยาว ทฤษฎีแห่งการคาดคะเนในรายได้ล่วงหน้าปฏิเสธว่าไม่มีการให้กู้ลักษณะใดที่จะ

สามารถชำระหนี้ในตัวของมันเองได้ (self-liquidation) ดังนั้น ถ้ารายได้ที่คาดคะเนจะได้ในอนาคตเป็นแหล่งรายได้ที่จะสามารถชำระหนี้เงินกู้คืนที่แท้จริงแล้ว จึงไม่มีเหตุผลที่จะให้กู้ ตามหลักทฤษฎีการให้กู้ยืมเพื่อการพาณิชย์เท่านั้น ดังนั้น ทฤษฎีแห่งการคาดคะเนรายได้ล่วงหน้าจึงเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารธนาคาร ทำให้มีการขยายการให้กู้ออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารเริ่มการให้กู้ยืมระยะยาวแก่ธุรกิจ ดังเช่น การให้กู้เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ในลักษณะจำนอง ตลอดจนการให้กู้เพื่อการบริโภค เป็นต้น

ทฤษฎีแห่งการจัดการทุนที่สร้างขึ้นภายใต้อำนาจการควบคุมระยะสั้นของธนาคาร (the discretionary funds management)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของธนาคารแนวใหม่ คือ การบริหารการเงินของธนาคาร โดยให้ความสำคัญทั้งทางด้านสินทรัพย์ (assets) และด้านหนี้สิน (liabilities) เป็นสัดส่วนควบคู่กันไปโดยไม่เน้นหนักในด้านใดด้านหนึ่ง (Emmanuel อ้างถึงใน วรศ อุปปาทิก, 2544, หน้า 124-125)

ทฤษฎีนี้รายการทั้งสินทรัพย์ และหนี้สินแบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่

1. Discretionary Items ในด้านสินทรัพย์อันได้แก่ เงินทุนสำรองขั้นที่สอง เช่น ตัวเงินคลัง และหลักทรัพย์ระยะสั้นอื่น ๆ ในด้านหนี้สินอันได้แก่ เงินกู้ยืมระยะสั้นต่าง ๆ เช่น Federal Fund Euro dollars CD_s และเงินกู้จากธนาคารเงินทุนสำรอง เป็นต้น

2. Nondiscretionary Items ในด้านสินทรัพย์อันได้แก่ เงินสดในระหว่างเรียกเก็บเงินสดสำรองตามกฎหมาย เงินให้กู้ (loans) จำนวนเงินให้กู้ในขณะใดขณะหนึ่ง อาจเกิดการตัดสินใจในอดีตมาเป็นเดือนหรือเป็นปีมาแล้ว และธนาคารจำเป็นต้องปฏิบัติตามสัญญาอันนั้น ๆ

ในด้านหนี้สินนั้น ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวันที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามเงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และเงินกองทุน

การที่ธนาคารพาณิชย์ได้นำการจัดการทุนที่สร้างขึ้นภายใต้อำนาจการควบคุมระยะสั้นมาใช้ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุกด้วยการขยายการให้กู้อัตราใดที่ผลตอบแทน

ส่วนเพิ่มมากกว่าต้นทุนส่วนเพิ่ม ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขภาวะแห่งความเสี่ยงต้องไม่สูงจนเกินไป

ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสุทธิ (profit maximization theory)

ทฤษฎีนี้มีความเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีจุดหมายเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด (maximize profit) เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งการถือสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมเพื่อให้ได้กำไรสูงสุดนั้นจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ เช่น สินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่ ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (Friedman อ้างถึงใน เวรศ อุปปาดิก, 2544, หน้า 161-162)

1. สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (earning asset) ได้แก่ เงินให้กู้ยืมและการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ
2. สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (non-earning asset) ได้แก่ เงินสดสำรองทางกฎหมาย (required reserve) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (excess reserve) โดยธนาคารพาณิชย์จะพยายามดำรงเงินสดสำรองให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งจะมีเงินสดสำรองส่วนเกินอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่จะปล่อยกู้หรือลงทุน

การศึกษาพฤติกรรมในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้นมักมีข้อสมมติที่ว่า ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการปรับตัวในการถือครองทรัพย์สินและหนี้สินให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ย อุปสงค์ของเงินกู้ และนโยบายการเงินที่ใช้โดยธนาคารกลาง เป็นต้น ในกรณีที่ธนาคารกลางใช้มาตรการทางการเงินด้วยการซื้อหลักทรัพย์ในตลาดอันมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินสดสำรองทั้งหมด (total reserve) ของตนเพิ่มขึ้นตลอดจนสัดส่วนของสินทรัพย์ประเภทที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้สูงเกินไปจะมีผลต่อการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้น ยังขึ้นอยู่กับต้นทุนของการให้กู้และผลตอบแทนของสินทรัพย์นั้น ๆ ด้วยซึ่งถือเป็นการจัดการสินทรัพย์ใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุด ส่วนการจัดการหนี้สินก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

เพื่อให้มีความเข้าใจในสภาพและฐานะการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้น สามารถพิจารณาได้จากบัญชีงบดุลของธนาคารพาณิชย์ เพราะงบดุลจะแสดงฐานะของหนี้สินอันเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน และแสดงลักษณะของสินทรัพย์อันเกิดจากการดำเนินงานของธนาคาร

องค์ประกอบของบัญชีงบดุล มีดังนี้

1. ด้านสินทรัพย์ แสดงถึง ชนิดและมูลค่าของสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่ธุรกิจนั้นมีกรรมสิทธิ์แห่งความเป็นเจ้าของ ตลอดจนสิทธิเรียกร้องต่าง ๆ ที่พึงมีของธุรกิจนั้น ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น ดังนี้
  - 1.1 เงินสด และเงินฝากในธนาคารอื่น (cash and deposit with other banks)
  - 1.2 หลักทรัพย์ลงทุน (investment)
  - 1.3 การให้กู้ยืมและการให้เครดิต (loan overdraft and discount)
2. ด้านหนี้สินและทุน แสดงถึง ชนิดและปริมาณของสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ และหรือผู้เป็นเจ้าของกิจการที่มีต่อสินทรัพย์ของธุรกิจ แบ่งออกได้เป็น
  - 2.1 เงินฝาก (deposit)
  - 2.2 เงินกู้ยืม (borrowing)
  - 2.3 หนี้สินอื่น ๆ (other liabilities)
  - 2.4 บัญชีเงินกองทุน (capital account)

จากงบดุลของธนาคารพาณิชย์ทางด้านสินทรัพย์ จะประกอบด้วยรายการที่สำคัญ 3 รายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เงินสดในมือและเงินฝากในธนาคารอื่นนั้น เป็นรายการที่รวมเป็นเงินสดสำรองตามกฎหมายที่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย ซึ่งเงินในส่วนนี้ธนาคารจะไม่สามารถคอกผลจากการฝากเงิน ทางด้านการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นการให้กู้ยืมในลักษณะของเงินเบิกเกินบัญชี เงินให้กู้ และเงินรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งใช้เงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับผลตอบแทนสูง ในขณะเดียวกันก็เป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงเช่นเดียวกัน ส่วนหลักทรัพย์ลงทุนของธนาคารพาณิชย์นั้นจะเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ เช่น พันธบัตรรัฐบาล หุ้นสามัญและหุ้นกู้ เป็นต้น ซึ่งโดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์จะลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากหลักทรัพย์รัฐบาลมีความเสี่ยงต่อการลงทุนต่ำ ซึ่งถ้าหากธนาคารพาณิชย์เห็นว่า

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีความเสี่ยงในด้านการให้สินเชื่อมาก จะถือครองหลักทรัพย์ของรัฐบาลเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการทดแทนการให้สินเชื่อ

สำหรับด้านหนี้สินและทุน มีรายการสำคัญ คือ เงินฝาก ซึ่งประกอบด้วย เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยเงินฝากแต่ละประเภทมีอัตราการหมุนเวียนของเงินฝากแตกต่างกัน ยิ่งอัตราการหมุนเวียนของเงินฝากมากเท่าใดก็จะทำให้เงินฝากนั้นมีผลต่อปริมาณสินเชื่อทางลบ อีกรายการหนึ่งก็คือ เงินกู้ยืม ธนาคารพาณิชย์สามารถกู้ยืม ได้จากสถาบันการเงินอื่นในประเทศ โดยกู้ยืมจากเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคารอื่น ตลอดจนกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย และนอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังมีการติดต่อขอกู้ยืมจากต่างประเทศ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดต่างประเทศมีอัตราต่ำกว่าในประเทศ ดังนั้น ธนาคารจึงมักแสวงหาสินเชื่อจากต่างประเทศนำเข้ามาขยายเครดิตในประเทศ ฉะนั้น การกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศและต่างประเทศจึงมีผลทำให้การขยายตัวของการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ส่วนบัญชีเงินกองทุนก็เป็นรายการสำคัญรายการหนึ่ง เนื่องจากเงินกองทุนนี้จะเป็นจำนวนเงินที่ประกันความปลอดภัยให้แก่ผู้ฝาก ดังนั้นถ้าธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงสูง ธนาคารพาณิชย์ก็สามารถที่จะปล่อยสินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์เสี่ยงได้มากขึ้น ซึ่งรายการทั้ง 4 รายการทางด้านหนี้สินและทุนนี้ นับเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สุขุมมา ตัณฑสันติสกุล (2547) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยกำหนดกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งธนาคารสาขาต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รายครึ่งปีระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545 โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา Ordinary Least Squares (OLS) ซึ่งมีรูปแบบจำลองและผลการวิเคราะห์ดังนี้

$$\text{PROFIT} = 369128.5523 - 12810.2744\text{FIX3M} + 0.0093\text{SFX} - 0.0918\text{TCD}$$

	(5.147)	(-2.697)**	(3.595)***	(-5.856)***	
R^2	=	0.8639	Adjust R square	=	0.8071
F stat	=	15.2290	Durbin-Watson	=	2.0415

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ t statistic

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

PROFIT = กำไร (ขาดทุน) สุทธิของธนาคารพาณิชย์ ตามแนวคิดของธนาคารแห่งประเทศไทย (หน่วย: ล้านบาท)

FIX3M = อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (อัตราร้อยละต่อปี)

SFX = มูลค่าซื้อและขายเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ (หน่วย: ล้านบาท)

TCD = เงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (หน่วย: ล้านบาท)

ผลการศึกษาพบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ (FIX3M) มูลค่าซื้อและขายเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ (SFX) และเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (TCD) มีผลต่อกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย (PROFIT) ถึงร้อยละ 86.39 (R square) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (Adjusted R square) เท่ากับร้อยละ 80.71 โดยมีค่า F stat เท่ากับ 15.2290 ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.0415 ซึ่งอยู่ในช่วงไม่มีปัญหา Autocorrelation หรือปัญหาอัตสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระสามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย (PROFIT) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ (FIX3M) และเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (TCD) ส่วนมูลค่าซื้อและ

ขายเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ (SFX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย

มยุรา สุขยิ่ง (2548) ศึกษาเรื่อง การให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รายปีตั้งแต่ปีบัญชี 2520-2547 โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา Ordinary Least Squares (OLS) ซึ่งมีรูปแบบจำลองและผลการวิเคราะห์ดังนี้

$$\begin{aligned} CR &= -7075.2070 + 0.5512TD + 1.3879BORD + 1.3240BORF \\ &\quad (-3.4341) \quad (7.5175)^{***} \quad (10.7624)^{***} \quad (7.3767)^{***} \\ &\quad + 2.504892FUND \\ &\quad (3.9483)^{***} \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.9969 \quad \text{Adjusted } R \text{ square} = 0.9964$$

$$F \text{ stat} = 1847.7100 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.0539$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ t statistic

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

CR = ปริมาณสินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (หน่วย: ล้านบาท)

TD = ปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (หน่วย: ล้านบาท)

BORD = ปริมาณเงินกู้ยืมภายในประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (หน่วย: ล้านบาท)

BORF = ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (หน่วย: ล้านบาท)

FUND = ปริมาณเงินกองทุนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (หน่วย: ล้านบาท)

ผลการทดสอบพบว่า ปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (TD) ปริมาณเงินกู้ยืมภายในประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (BORD) ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (BORF) มีผลต่อปริมาณสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (CR) ถึงร้อยละ 99.69 (*R square*) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (*Adjusted R square*) เท่ากับร้อยละ 99.64 โดยมีค่า *F stat* เท่ากับ 1847.7100 ค่า *Durbin-Watson* เท่ากับ 2.0539 ซึ่งอยู่ในช่วงไม่มีปัญหาอัตโนมัติสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (*autocorrelation*) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อเพื่อการการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (CR) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ ปริมาณเงินกองทุนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (FUND) ปริมาณเงินกู้ภายในประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (BORD) ปริมาณเงินกู้จากต่างประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (BORF) และปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (TD) ตามลำดับ

สุจินต์ ญาณะ (2550) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายได้ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ที่มีผลกระทบต่อรายได้ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (*secondary data*) ระหว่างปีระหว่างปี พ.ศ. 2530-2548 โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา *Ordinary Least Squares (OLS)* ซึ่งมีรูปแบบจำลองและผลการวิเคราะห์ดังนี้

$$\text{INC} = -17541.2500 + 0.0935 \text{ LOAN} + 1513.1610 \text{ MLR}$$

(4.8731)***   (3.3683)***

$$R^2 = 0.8993 \quad \text{Adjusted } R \text{ square} = 0.8778$$

$$F \text{ stat} = 41.6899 \quad \text{Durbin-Watson} = 1.8389$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ *t statistic*

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

INC = รายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
(หน่วย: ล้านบาท)

LOAN = ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร (หน่วย: ล้านบาท)

MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (หน่วย: ร้อยละ)

ผลการทดสอบพบว่า ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร (LOAN) และอัตราดอกเบี้ยลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) สามารถอธิบายรายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) (INC) ได้ร้อยละ 89.93 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (Adjusted R square) เท่ากับร้อยละ 87.78 โดยมีค่า F stat เท่ากับ 41.6899 ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.8389 ซึ่งไม่มีปัญหาอัตสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (autocorrelation) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) และปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร (LOAN) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

พรพรรณ สุตระกูล (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดกำไรสุทธิของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยกำหนดกำไรสุทธิของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) โดยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสแรกปี พ.ศ. 2546 ถึงไตรมาสสุดท้ายปี พ.ศ. 2549 รวม 16 ไตรมาส โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา Ordinary Least Squares (OLS) ซึ่งมีรูปแบบจำลองและผลการวิเคราะห์ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{PROFIT} = & -5872361.0000 + 0.0274 \text{ LO} + 227124.8000 \text{ MLR} - 0.0102 \text{ NPL} \\ & (4.1920)^{***} \quad (3.0670)^{***} \quad (-2.5990)^{**} \\ & -81238.26 \text{ F} \\ & (-1.8760)^* \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.9027 \quad \text{Adjust R square} = 0.8987$$

$$F \text{ stat} = 29.6283 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.0200$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์
 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

PROFIT = กำไรสุทธิของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
 (หน่วย: พันบาท)

LO = ปริมาณสินเชื่อของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
 (หน่วย: พันบาท)

MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (หน่วย: ร้อยละ)

NPL = หนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ (หน่วย: พันบาท)

F = เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (หน่วย: ร้อยละ)

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณสินเชื่อของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

(LO) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) หนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ (NPL) และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F) มีผลต่อกำไรสุทธิของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ถึงร้อยละ 90.27 (R square) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (Adjusted R square) เท่ากับร้อยละ 89.87 โดยมีค่า F stat เท่ากับ 29.6283 ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.0200 ซึ่งอยู่ในช่วงไม่มีปัญหาปัญหาอัตสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (autocorrelation) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกำไรสุทธิของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (PROFIT) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) และปริมาณสินเชื่อของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (LO) ส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (F) และหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ (NPL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับกำไรสุทธิของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

อภิวัฒน์ นามพลแสน (2551) ศึกษาเรื่อง *ปริมาณเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร* โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณ

เงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2549 โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา Ordinary Least Squares (OLS) ซึ่งมีรูปแบบจำลองและผลการวิเคราะห์ดังนี้

$$S = -35764.5500 + 1075.9570\text{GDPA} + 1152.4180\text{API} - 1.6769\text{CR}_{t-1} - 6156.8880\text{INF}$$

(-0.4538)   (5.2851)***   (4.1737)***   (7.4955)***
 (-5.3832)***

$$R^2 = 0.9895 \quad \text{Adjust } R \text{ square} = 0.9867$$

$$F \text{ stat} = 353.7829 \quad \text{Durbin-Watson} = 2.0388$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

S = ปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(หน่วย: ล้านบาท)

GDPA = ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศภาคเกษตรกรรม
(หน่วย: พันล้านบาท)

API = ดัชนีราคาสินค้าเกษตร

CR_{t-1} = ปริมาณสินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและ-
สหกรณ์การเกษตร (หน่วย: ล้านบาท)

INF = อัตราเงินเฟ้อ (หน่วย: ร้อยละ)

ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศภาคเกษตรกรรม (GDPA) ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (API) ปริมาณสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. (CR_{t-1}) และอัตราเงินเฟ้อ (INF) มีผลต่อปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (S) ถึงร้อยละ 98.95 (R square) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (Adjusted R square) เท่ากับร้อยละ 98.67 โดยมีค่า F stat เท่ากับ 353.7289 ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.0388

ซึ่งอยู่ในช่วงไม่มีปัญหาอัตสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (autocorrelation) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (S) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (API) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศภาคเกษตรกรรม (GDPA) และปริมาณสินเชื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. (CR_{t-1}) ส่วนอัตราเงินเฟ้อ (INF) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินฝากของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ณิชชาภักดิ์ เศษประเสริฐ (2552) ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์แนวโน้มรายได้ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้รวมและวิเคราะห์แนวโน้มรายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รายปีระหว่างปี พ.ศ. 2531-2551 โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา Ordinary Least Squares (OLS) ส่วนการพยากรณ์รายได้ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) นั้น ใช้วิธีการวิเคราะห์แนวโน้ม (time trend) โดยวิเคราะห์แนวโน้มใน 5 ปีข้างหน้า คือ ในปี พ.ศ. 2552-2556

$$INC = -32198.0500 + 54.9092BR + 0.0660LOAN - 2201.2370MLR$$

(3.8600)***   (4.7700)***   (7.1800)***

$$R^2 = 0.8867 \quad \text{Adjust R-square} = 0.8667$$

$$F \text{ stat} = 44.3589 \quad \text{Durbin-Watson} = 1.8402$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า t statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

INC = รายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)

BR = จำนวนสาขาทั้งหมดของธนาคาร (หน่วย: สาขา)

LOAN = ปริมาณการให้สินเชื่อรวมของธนาคาร (หน่วย: ล้านบาท)

MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (ร้อยละ)

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสาขาทั้งหมดของธนาคาร (BR) ปริมาณการให้สินเชื่อรวมของธนาคาร (LOAN) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ถึงร้อยละ 88.67 (R square) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (Adjusted R square) เท่ากับร้อยละ 86.67 โดยมีค่า F statistic เท่ากับ 44.3589 ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.8402 ซึ่งอยู่ในช่วงไม่มีปัญหาอัตสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (autocorrelation) สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) (PROFIT) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ จำนวนสาขาทั้งหมดของธนาคาร (BR) และปริมาณการให้สินเชื่อรวมของธนาคาร (LOAN) ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับรายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)

ผลการพยากรณ์แนวโน้มของรายได้รวมของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2556 มีแนวโน้มของปริมาณรายได้รวมสูงขึ้นในทุกปี เฉลี่ยร้อยละ 8.54 ต่อปี

Anderson and Burger (1969) ศึกษาการบริหารสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในการถือสินทรัพย์ประเภทเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ตามหลักการ Accommodation Principle และ Profit Maximization Principle ซึ่งในกรณีของ Accommodation Principle นั้น ธนาคารพาณิชย์จะเลือกถือสินทรัพย์ประเภทเงินกู้ยืมตามภาวะความต้องการกู้ยืมของลูกค้าในกรณีของ Profit Maximization Principle ธนาคารพาณิชย์จะเลือกถือสินทรัพย์ประเภทเงินให้กู้ยืมเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด โดยการศึกษาทั้งสองกรณีใช้แบบจำลอง Stock Adjustment Model และประมาณค่าด้วยวิธี Two-stage Least Squares ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารพาณิชย์มีพฤติกรรมในการถือสินทรัพย์ประเภทเงินให้กู้ตาม Profit Maximization Principle กล่าวคือ การถือสินทรัพย์ประเภทเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยของเงินให้กู้ยืม และอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ โดยพบว่า อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นหรืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมีความสัมพันธ์เป็นบวกกับการให้กู้ยืม ส่วนอัตราดอกเบี้ยระยะยาวหรืออัตรา

ผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์อื่น ๆ จะมีความสัมพันธ์เป็นลบกับการให้กู้ยืม แสดงว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยระยะสั้นหรืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูงขึ้นธนาคารพาณิชย์ จะให้กู้ยืมเพิ่มขึ้น แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยระยะยาวมีอัตราที่สูงขึ้นธนาคารพาณิชย์จะหันมาลงทุนในสินทรัพย์อื่น ๆ เพิ่มขึ้น โดยลดการถือเงินให้กู้ยืมน้อยลง

Adams and Vogel (1986) เป็นกลุ่มนักเศรษฐศาสตร์ที่ให้ความสนใจและศึกษาเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรของประเทศต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน นักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนี้ได้ประมวลความเชื่อออกมาเป็นแนวคิดพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสินเชื่อเกษตรแบบดั้งเดิม (traditional agricultural credit policy) ดังนี้

1. การขาดแคลนทรัพยากรทางการเงินเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความด้อยพัฒนาในชนบท ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการแก้ไขความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ รัฐบาลควรจัดสรรสินเชื่อเกษตรแก่ชนบท
2. ตลาดการเงินในชนบท ส่วนใหญ่เป็นตลาดการเงินนอกระบบและเป็นตลาดที่ไม่สมบูรณ์ จึงเปิดโอกาสให้นายทุนเงินกู้แสวงหากำไรจากการผูกขาด โดยคิดอัตราดอกเบี้ยสูง รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือ โดยจัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อจัดสรรสินเชื่อการเกษตรที่คิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าตลาด